Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА · SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК · UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 247. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 25-го ЛИСТОПАДА 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 25, 1980 No. 247. VOL. LXXXVII.

Ніяґарська Округа УНС відбула організаційні наради

Ст. Катаринс, Онт. (ЄФО). — В неділю, 9-го листопада ц. р., тут у домівці УНО відбулись організаційно-інформативні наради представників 9-ти Відділів УНСоюзу, що об'єднані в Ніягарській Окрузі.

Єфим Омельченко

Збори відкрив голова Округи Богдан Долішний о год. 2.30 по полудні, тепло привітавши зібраних учасників, які оваційно вітали його, як нового голову Округи на 1980 рік, з ініціятиви якого були скликані збори, якими він перший раз проводив.

На початку вступної промови, голова Б. Долішний проголосив присутнім, що Єфим Омельченко призначений Організаційним Відділом Головної Екзекутиви УНС на постійного організатора в териґоріяльному секторі, що обіймає Ніяґарська Округа, та звернувся з проханням до Управ і секретарів Відділів про щиру співпрацю з найменованим організатором Є.Омельченком в цій важливій та нелегкій його праці. Він, як довголітній секретар 451-го Відділу в Ґримзбі, один із перших основників Ніаґарської Округи й сучасний секретар її, колишній постійний організатор УНС, викаже свою довголітню практику в зорганізуванні членів й допоможе розбудувати Округу та збільшити членством союзову громаду взагалі.

Голова з'ясував сучасний стан праці в Окрузі та закликав не зневірюватися, не впадати на дусі, а більш активізуватись та нараджуватись, щоб праця посилювалась.

Відтак було відкрито вільну дискусію, яку взірцево проводив голова зборів, покликаючи до промов по черзі представників відділів. Були покликані: Емілія Смаль, 412-ий Відділ; П. Дяків 427-ий Відділ; М. Боровський 427-ий Відділ; М. Бережук, 454-ий Відділ; П. Самець, 468-ий Відділ; М. Лоік, 427-ий Відділ, П. Тимків, 458-ий Відділ і Є. Омельченко, 451-ий Відділ. Всі покликані дискутанти давали короткі звіти про працю своїх відділів і застановлялись у своїх висловах про об'єднану працю в Окрузі. В промовах дискутантів, у кожного зокрема, були свої заваги, самокритика й пропозиції, а в заключенні всі промови мали одно гасло: всякими засобами старатися, щоб збільшити членство союзової громади.

Останнім промовцем був Єфим Омельченко, якому припала роля звітувати про 451-ий Відділ як секретарю; про Округу - як секретарю і за прийняття дуже тяжкого обов'язку — постійного окружного організатора. Два звіти були сказані в кількох словах, а про ролю постійного організатора даної Округи Є.Омельченко говорив зі зворушенням і осторогою. Проте, сказав він, що як патріот вважає себе зобов'язаним чесно працювати для народної справи, особливо для УНСоюзу, для якого він працював безперервно близько сорока років. Тому він вирішив ще дещо вложити свого труду в українську добродійну скарбницю союзової громади й прийняв добровільно на себе нелегкий тягар праці — постійного організатора УНС, щоб скріплювати престиж Ніягарської Округи УНС в Канаді.

Голова Округи Б. Долішний перевів збори професіонально, по-правничому. За короткий час, впродовж двох годин, — було обговорено багато питань щодо посилення праці в Окрузі та висловлено побажання частіше відбувати такі наради.

Збори закінчилися о год. 4.30 по полудні, впродовж двох годин.

Ніяґарська Округа має призначену квоту — зорганізувати в 1980 році 60 нових членів. До вересня придбано 40 нових членів. Ще залишається три місяці до кінця року, і, віримо, що Округа приєднає ще 20 нових членів, і квота буде виповнена.

СУЖА плянує акції в обороні А. Чорновола

Джерзі Ситі, Н.Дж. (В. Л-ць). — В середу, 19-го листопада ц.р., тут у приміщеннях видавництва „Свобода" відбулось спільне поширене засідання членів управи Спілки Українських Журналістів Америки та зацікавлених з метою обміркування акцій в обороні Вячеслава Чорновола, автора книжки „Лихо з розуму" та довголітнього політичного в'язня совєтських в'язниць і концтаборів, журналіста по фаху, трикратно арештованого органами КҐБ.

В нарадах взяли участь: голова СУЖА ред. Ольга Кузьмович і редактори — Уляна Любович, Рома Сохан-Гадзевич, Тамара Кардашинець, Іван Кедрин, Ярослав Гайвас, Володимир Бараґура, Зенон Снилик і Володимир Левенець.

Після обміну думками покищо рішено: заініціювати писання листів до америкаських газет і журналів в обороні Чорновола; скликати ширшу нараду з участю представників Комітетів оборони українських політичних в'язнів; розпочати акцію висилки листів і поштівок на адресу Чорновола; шукати шляхів до офіційних американських чинників, міжнародних організацій, зокрема Міжнародної Амнестії, які інтервеніювали б перед совєтською владою у справі Чорновола; знаходити шляхи до американських видавців і журналістів, які у вільному світі мають великий вплив на формування публічної опінії; зібрати якнайширшу документацію про Чорновола і просеци проти нього, які дуже часто відбувалися з участю підставлених свідків і на підставі видуманих органами КҐБ „злочинів"; в день 12-го січня, тобто День Солідарности української спільноти з українськими політичними в'язнями, перевести банк крови.

Були обмірковані також способи діяльности, бо сама СУЖА не буде спроможна виконати цього завдання. Немає жадного сумніву, українській спільноті у вільних країнах світу треба боронити всяким засобами Вячеслава Чорновола, в'язня сумління, якого, як це він сам висловився: „судять за думку, судять людину за її переконання".

Ініціятори цієї акції чи акцій висловили надію, що знайдуть у цих заходах повну підтримку всієї спільноти, бо оборона України і її найкращих синів повинна користуватися пріорітетом у кожноденній праці української громади, необхідній для допомоги тим активним діячам, які ставлять спротив окупантові.

Іран зволікає із звільненням американських закладників

Теґран, Іран. — Американський уряд відповів на іранські передумови звільнення протизаконно арештованих і притримуваних американських працівників дипломатичної служби в Ірані тактовно і річево, з'ясовуючи американську позицію у цій справі та обов'язуючі закони. Не зважаючи на це, іранські керівники й на далі зволікають із звільненням американських закладників.

Предсідник іранського парляменту, який грає важну ролю в рішенні звільнити американців, аятолла Гашемі Рафсанджані, висловив думку на пресовій конференції в Альжирі, де він перебуває в політичних справах, що американська відповідь „у принципі задоволяє іранські вимоги", але Іран вимагає негайного виконання тих передумов.

Рафсанджані відбуває політичну поїздку по чотирьох арабських країнах — Альжир, Лівія, Сирія та Ливан — з метою організувати допомогу у війні Ірану з Іраком. З тих країн Сирія і Лівія вже заявилися по боці Ірану й пообіцяли йому допомогу. Ливан нічим допомогти не може, а Альжир намагається втримувати невтральну поставу. Поїздка Рафсанджані викликана важким положенням на фронтах війни з Іраком та розладдям у нутрі країни. Кожна більша іранська суспільно-політична група веде свою окрему політику, а уряд прем'єра Мохаммеда Алі Раджая дотепер не виявив себе будьяким більшим рішенням.

Президент Ірану Абольгассан Бані-Садр відбуває поїздки по країні і виголошує бойові промови, а аятолла Хомейні обмежується до спорадичних публічних виступів, у яких також немає ніяких конкретних напрямних. Ісламська республіканська партія, головна й найбільша організована політична сила, кермована аятоллею Бегешті й групою мул та революційні ґвардисти ведуть свою власну політику.

Іранське інформаційне агентство Парс подало комунікат, що прем'єр Мохаммед Алі Раджай передав відповідь американському урядові, в якій він висунув вимогу, щоб американці подали дефінітивно „так", чи „ні" в справі іранських пропозицій. Двох альжирських дипломатів прибули з тією відповіддю до Альжиру, звідки вона буде передана американським чинникам. Президент Джіммі Картер після свого повороту з Кемп Дейвіду на запит, яка буде відповідь, сказав „ні".

СУД У ПЕКІНІ РОЗКРИВАЄ ТАЄМНИЦІ ЗАГОВОРУ

Пекін, КНР. — Сенсаційний суд у Пекіні проти десятьох видатних державних, партійних і військових діячів Китайської Народної Республіки на чолі з вдовою Мао Зедонґа, Чіянг Чін, розпочав доказове доходження. Переслухання свідків почалося від тих, що мали відношення до плянованого державного перевороту маршала військ КНР та начального їхнього командира Лін Біяо, який також конституційно був визначений на наступника Мао. Свідчення проти Чіянг почнуться в найближчих днях.

Крім трибуналу до співпраці з ним покликано цілий ряд найкращих китайських правників, з яких потворено групи для розгляду поодиноких проблем, а на другий день розправи допущено понад 600 глядачів, з яких деякі є мешканцями Пекіну, а інших спроваджено з провінції. Офіційні чинники рішають, хто може бути присутнім на залі. Засоби китайської масової інформації передають короткі повіомлення про перебіг розправи.

Першого дня розправи високий урядник китайського летунства Чен Гонгджен зізнав, як маршал Лін включив летунські сили Китаю у заговір, доручаючи іменувати свого сина заступником головного командира китайського військового летунства. Лін Лігуо, син Ліна, на тому пості зразу приступив до організації заговірників в летунстві та почав робити заходи, щоб летунство могло відіграти відповідну ролю в заговорі. Лін Лігуо загинув разом зі своїм батьком і іншими членами родини в часі їхньої втечі літаком до СССР. Світлини з розбитого літака долучені до доказових матеріялів процесу.

У світі

БРИТАНСЬКА КОРОЛЕВА ЄЛИСАВЕТА II відкрила нову сесію британського парляменту й відчитала свою тронову промову. Згідно з англійським звичаєм, тронову промову пише королеві прем'єр міністрів і, таким чином, у ній є заповіджена політика англійського уряду на час тривання сесії. У цьогорічній троновій промові королева заявила: „Першим завданням мого уряду є знизити висоту інфляцію та створити передумови для тривалого зросту продукції і затруднення. У тій цілі уряд виконає усі кроки, необхідні для рішучої фінансової політики". Таким чином, королева заповіла, яке буде рішення у справі господарської політики британського уряду в найближчому часі. Рішення це западе в найближчих днях, і воно вже заповіджене та приготовані наради уряду. Очікуючи на це рішення, публічна опінія у Великобританії намагалася відгадати, в якому напрямі спрямуються господарські заходи уряду: чи в напрямі продовжування твердої лінії, мета якої — фінансовими заходами, зменшенням видатків і державних інвестицій зменшити теперішню інфляцію, чи злагіднити дотеперішні рішучі заходи, щоб допомогти підприємствам, піднести закупну силу населення та зменшити число безробітних. „Залізна лейді", як британці популярно називають прем'єра Марґарету Тачер, як видно зі змісту тронової промови, вибрала перший напрям.

В АЗІЇ ЗАГОСТРЮЄТЬСЯ ПРОБЛЕМА ВТІКАЧІВ, число яких постійно зростає. Як завжди, перебрання влади комуністами викликає великі неполадки, господарську розруху, політичні переслідування тощо. Як відомо навіть з комуністичної преси, у В'єтнамі за шість років після війни комуністичному урядові не вдалося наладнати основних передумов нормального життя та забезпечити населення мінімальними засобами прохарчування й побуту. А з другого боку, нелад і політичні переслідування виганяють сотні тисяч людей з країни. До в'єтнамців долучуються великими масами мешканці Камбоджі, а за ними — Ляосу. Через те табори утікачів у сусідних країнах переповнені до неможливого. А нові далі напливають. ЗСА прийняли дотепер 168,000 утікачів з Індокитаю протягом одного року, але й це не розв'язало проблеми. Інші країни впускають тільки невелике число утікачів у порівнянні з американцями. Совєтський Союз і сателітні країни не приймають утікачів, бо вони не мають чим достатньо прохарчувати своїх власних громадян.

В Америці

В КОНҐРЕСІ ЗСА ЗФОРМУВАЛАСЬ НОВА група консерватистів із 33-ох конґресменів з південних і південнозахідних стейтів, які в майбутньому можуть стати балянсуюючою силою і в голосуванні перерішити цю чи іншу справу в користь республіканців. Керівником цієї групи, яка називає себе Демократично-консервативним форумом, є конґресмен Черлз В. Стенголм з Тексасу. Першою вимогою групи було домагання, щоб консерватистам було приділено більше відповідальні пости в комісіях Конґресу, бо їх, мовляв, досі деякі керівні особи в Сенаті і Палаті Репрезентантів старалися недобачати.

ЛИСТА МОЖЛИВИХ ЧЛЕНІВ КАБІНЕТУ Роналда Реґена постійно збільшується. Співробітники новообраного президента уважають, що вони в першій половині грудня вже зможуть подати до загального відомо список цілого кабінету, який вони формують у тісному порозумінні з Реґеном. Першим на списку на становище державного секретаря все ще фігурує Джордж П. Шулц, а за ним слідують прізвища ген. Александра Гайґа, сенатора Генрі Джексона і Доналда Г. Рамсфелда. Якщо Шулц стане державним секретарем, то ген. Гейґ може зайняти пост секретаря Департаменту оборони, хоч на це становище раніше був передбачений сен. Джон Товер з Тексасу. Секретарем скарбу мабуть стане Віллям Е. Саймон, а генеральним прокуратором Джон Смит, приватний адвокат Реґена. Одним з поважних кандидатів на високе становище є також сен. Річард С. Швайкер з Пенсильванії, який в 1976 році сильно підтримував Реґена на президента і був з ним на одній листі, як віцепрезидент.

ВЕЛИКІ МІСТА ПРАВДОПОДІБНО ВТРАТЯТЬ в майбутньому допомогу з федерального фонду, якщо продовжуватимуть стосувати контролю помешкань у великих мешканевих будинках. Спеціяльна комісія, покликана новообраним президентом Роналдом Реґеном після переможних виборів, завданням якої є розглянути проблеми великих міст, одноголосно рекомендувала знесення контролі на помешкання, бо така контроля на думку комісії, спиняє розвиток в будівельній індустрії. Голова комісії заявив кореспондентам, що заведення такої контролі було помилкою вже на самому початку і тому Уряд повинен заохочувати громади постепенно таку контролю ліквідувати.

М. МАТУСЕВИЧА ПЕРЕВЕЗЛИ ДО ІНШОЇ ТЮРМИ

Ню Йорк, Н.Й. (Пресова служба ЗПУГВР). — Як повідомляє російськомовний інформаційний бюлетень „Вести из СССР", що появляється в Мюнхені під редакцією Кроніда Любарського, 5-го жовтня ц.р., переведено до Чистопольської тюрми члена-основника Української Гельсінкської групи Миколу Матусевича, якого було заарештовано 22-го квітня 1977 року та засуджено до 7 років табору і 5 років заслання. Він відбував покарання в Пермському таборі ч. 35.

Микола Матусевич

Ні термін додаткового засуду, ні звинувачення тимчасом не відомі.

За повідомленням з неофіційних джерел, 17-го листопада ц.р., в Одесі мав відбутися суд над Ганною Михайленко (1935 року народження).

Ганна Михайленко — педагог, відбула раніше ув'язнення за зфальшованим звинуваченням. Заарештовану вдруге Ганну Михайленко відправляли на психіятричну експетризу до Інституту ім. Сербського в Москві. Це дає підстави припускати, що її мають засудити до психіятричного ув'язнення.

Г. Михайленко звинувачують за ст. 62 КК УССР. Кілька років тому їй було оперовано нелокалізований рак грудей.

А. Добрянський інформує про серію концертів українських композиторів

Джерзі Сити, Н. Дж. (Л. К.). — У четвер, 20-го листопада ц.р. до приміщення Головної Канцелярії УНСоюзу та в-ва „Свобода" завітав соліст Метрополітальної Опери в Ню Йорку, бас-баритон Андрій Добрянський, поділившись з редакторами новинкою з музичного світу — про серії концертів виключно українських композиторів, що відбудуться поміж 30-им листопада 1980 року, а 4-им березня 1981 року у залі Українського Музичного Інституту в Ню Йорку.

Андрій Добрянський

Співак поінформував, що влаштуванням цих концертів займається Програмовий Комітет, що його очолює інж. Андрій Пащук, та до якого ще належать Ярослав Криштальський та А Добрянський.

Перший концерт із цієї серії відбудеться у неділю, 30-го листопада ц. р., в год. 3-ій по полудні. В його програмі виступить відомий піяніст Тома Гриньків, який у першій частині концерту виконає такі композиції: „Сонату в Ф" Д. Бортнянського, сонату опус 1 Л. Ревуцького та „Пассакалію" в Ґ-моль Віктора Косенка. Після перерви — у другій частині цього концерту він виконає — „Великі варіяції" на українські теми в Ф-моль Н. Нижанківського та Четвертий етюд „Мазепа" Ф. Ліста.

Знову ж у неділю, 4-го січня 1981 року, в год. 3-ій по полудні виступить тріо музикантів: Галина Стрілець — скрипаль, Нестор Цибрівський — чельо та Т. Гриньків — фортепіяно. У першій частині концерту вони відіграють такі композиції: „Клясичне тріо" — В. Косенка; „Алеґро кон Бріо", „Скерцо", „Похоронний марш" та „Фінал", а відтак сонату для чельо і фортепіяну в Д-моль опус 10 В. Косенка. Після перерви у програмі — „Соната" для скрипки і фортепіяну, опус 1 М. Скорика та „Тріо" в А-моль В. Барвінського; „Анданте сантіментале" та „Алеґро енерґіко", Анданте ІІ та „Алеґро джіокосо ІІІ".

У програмі концерту, що відбудеться у неділю, 8-го лютого 1981 року, в год. 3-ій по полудні, виступить А. Добрянський — бас-баритон, Роман Осадчук — тенор, Т. Гриньків — піяніст. У цьому концерті, присвяченому Миколі Лисенкові, співаки до фортепіянового супроводу виконають вісім пісень з опери „Тарас Бульба", цього ж композитора.

Серію концертів українських композиторів завершить одноактова опера „Нюктюрн" М. Лисенка, лібретто Людмили Старицької-Черняхівської, що відбудеться у неділю, 8-го березня 1981 року, в год. 3-ій по полудні. Режисер цієї опери — А. Добрянський, музичний керівник — Т. Гриньків та хореограф — Рома Прийма Богачевська.

Поінформувавши про програму цих концертів, А. Добрянський сказав, що існує велике багатство українського репертуару — тільки за ним треба пошукати, існують чудові українські композиції — тільки треба охочих, щоб їх бажали виконувати. Тим часом, іноді, навіть на Листопадових Академіях деякі піяністи виконують композиції... Мусоргського, Чайковського чи інших чужинецьких композиторів. У протилежності до цього дивного явища, може послужити зразком Т. Гриньків, який у свою програму включує українських композиторів.

Повернувшись щераз до другого репертуару із серії українських композиторів, наш співак розповів, що його виконавці, перестудіювавши твори В. Косенка, М. Скорика і В. Барвінського — були захоплені їхніми композиціями. „Треба було

(Закінчення на стор. 3)

Новий танцювальний ансамбль відбуває турне

Джерзі Сити, Н. Дж. (Л. К.). — У середу, 8-го жовтня ц.р., тут до приміщень Головної Канцелярії УНСоюзу та в-ва „Свобода", завітав Роман Строцький танцюрист-соліст та основник Українського Фестивального Ансамблю, поінформувавши про початки створення Ансамблю, його працю та дальші плянування.

Роман Строцький

Розповідаючи про історію постання Ансамблю, Р. Строцький згадав, що минулого року, перебуваючи на оселі „Верховина", він познайомився з Миколою Жуковином, який недавно виеміґрував до Америки. Приглядаючись лекції під час семінара українського танцю М. Жуковина, він захопився його неймовірним знанням, його знаменитою хореографією. І в цій хвилині в Р. Строцького зринула думка, чому б не створити під керівництвом М. Жуковина танцювальної групи. Відтак він поїхав на Союзівку, і після його танцю „Коломийка" до нього приступили представники нової групи, сказавши, що пошукають за талановитими танцюристами, і чи він не погодився б танцювати на їхньому виступі на Фестивалі „Веселка" в Торонто, Канада. Р. Строцький пристав на цю пропозицію під умовою, що танцювальну групу провадитиме М. Жуковин. Опісля, далі кермуючись цією думкою, щоб створити добру танцювальну групу, М. Строцький поїхав до Торонто і зайнявся її організуванням. Так, 22-го вересня 1979 року постав їхній Ансамбль, який спочатку складався із 13-ти танцюристів, відтак 20-ти, а відтак, коли до Торонто прибув М. Жуковин, приймаючи мистецьке керівництво їхнім Ансамблем, число танцюристів дійшло до 53-ох. Навчаючи танців, він рівночасно пильно глядів за кожним рухом учнів, за мімікою їхнього обличчя.

Через цю групу перейшло 200 студентів, але не всі „встоялися" перед дисципліною М. Жуковина, який звик був казати: „Я праці не боюся, навпаки мене боїться праця". Він навіть поклав вимогу, щоб танцюристи за приписом цього курсу, приходили на проби у відповідному одязі. І в результаті — залишилися найкращі сили — 53 танцюристи, які не тільки радо платять за лекції, але кожнотижнево мусять оплатити свою подорож. „Але це для них ніщо — в порівнянні з їхнім ентузіязмом і замилуванням до українського танцю", — зазначив Р. Строцький. А з цим у них — сподівання, заявив він, — що незабаром їхній Ансамбль поповниться до 150-ти осіб.

У продовженні розмови Р. Строцький сказав, що в Торонто вже почалася підготова над створенням Інституту Українського Народного Танцю, де крім різних груп, буде навчатися й дитяча.

Адміністративним керівником Фестивального Ан-

(Продовження на ст. 4)

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР У. САМЧУКА

Чікаґо, Ілл. — В п'ятницю, 28-го листопада ц.р., о год. 7-ій вечора тут в залі Українського інституту модерного мистецтва при 2320 Захід Чікаґо авеню відбудеться літературний вечір Уласа Самчука, що його влаштовують спільно згаданий Інститут і 84-ий Відділ СУА. Слово про Автора скаже проф. Богдан Рубчак.

У СПРАВІ РІЗДВЯНОСВЯТОЧНИХ МАТЕРІЯЛІВ

Матеріяли до Різдвяносвяточних чисел „Свободи" редакційного порядку, як теж святочні побажання і оголошення, редакція і адміністрація „Свободи" прийматимуть тільки до 10-го грудня 1980 року (до числа за новим календарем), та до 20-го грудня 1980 року (до числа за старим календарем). Всіх читачів проситься додержуватися цих реченців. — Ред.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $30.00, 6 months — $16.00, 3 months — $9.00.
UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to "Svoboda" P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Без професорів?

Як відомо, за останніх кілька декад американська закордонна політика була в руках „учених" і професорів. Цей звичай впроваджено в 1960 році за президента Кеннеді.

Під час Першої світової війни президент Вудро Вілсон, який сам був деканом на престижевому Прінстонському університеті, став Президентом Америки.

Конечність і доцільність професорів при кожному американському президентові влучно і переконливо окреслює відомий колишній кореспондент „Ню Йорк Таймсу", Гаррісон Е. Салсбури, автор кількох книжок.

Він твердить, що збільшення академічного персоналу при американських президентах почалося на систематичній базі за президентури Кеннеді, якого дорадником був академік МекДжордж Банді, і триває досі (дорадником Линдона Джонсона був проф. Волт В. Ростов, президента Ніксона — д-р Генрі Кіссінджер, дорадником президента Картера — д-р Збігнєв Бжезінскі).

Усі ці академіки мали і мають великий і рішучий вплив на згаданих американських президентів. Дуже часто їхні поради мали перевагу над опініями державних секретарів.

Питання, яке ставить Е. Салсбури зводиться до того: чи американський Уряд функціонує краще, коли у його складі є академічні дорадники, чи ні. Він твердить, що американський Уряд краще вів політику, коли державними секретарями за президентури Трумана були Дін Ачесон і Джордж С. Маршал, а за Айзенгавера — Джон Фостер Доллес, які не походили з академічного світу.

Колишній президент Френклін Д. Рузвелт був, мабуть, одним з найбільше зручних політиків наших часів, але в своєму штабі він не мав академіків. Вправді, Рузвелт шукав поради в академічних колах, але кінець-кінців він сам вирішував справи, не дозволяючи академікам ані собою керувати, ані себе використовувати.

Одною з причин чому Салсбури є проти академіків, як керманичів закордонної політики, є цей факт, що політика як і дипломатія є мистецтвом чогось неозначеного. Такі проблеми, як війна, мир закордонна чи внутрішня політика — все це проблеми перманентної флюктуації, можливостей, торгів переговорів, уступок, компромісів, узгіднень тощо. Цьогорічне рішення може дати базу для переговорів на другий рік. Академічна „перфектність" не може пристосуватися до кожного аспекту даної проблеми, бо закордонна політика — це прагматичне мистецтво, до якого важко примінювати чисто наукові критерії, чи розв'язки.

Висновки тут чітко з'ясовані: президент держави може користуватися експертизою науковців-академіків, але президент не повинен допустити до цього, щоб академіки самочинно керували політикою.

Це не припадок, що академіки рідко досягають успіхів як практичні виконавці чи адміністратори. Таких академіків-дорадників не має Брежнєв, ні теж Маргарета Тачер чи Денг Шіяо-пінг, як теж не мали їх Сталін, Вінстон Чирчіл, Чарлс деГоль чи Двайт Айзенгавер.

Чи новообраний президент Роналд Реґен продовжуватиме традицію, що її започаткував президент Кеннеді, покаже найближче майбутнє.

МІЖ УРЯДАМИ — ЗСА і СССР виникли розходження у справі недавньої пробної атомової експлозії, переведеної в СССР. Згідно з американськими помірами експлозія та перевищала допущену силову межу. Москва заперечує це. Згідно з американськими даними експлозія мала силу 400 кілотонн /одна кілотонна рівняється тисячу тоннам вибухів ТНТ/, а договір з 1976 року дозволяє тільки 150 кілотонн.

Іван Кедрин

ДОБРА НАГОДА — ЧИ МИ ЇЇ ВИКОРИСТАЄМО?

Перемога Республіканської партії в останніх президентських виборах у ЗСА створили для нас, українців в Америці, кращу коньюнктуру, ані ж була за президента Картера. Сам він, президент Картер, правда, перейде до історії, як перший американський президент, який назвав боротьбу за права людини нероздільною частиною американської закордонної політики. І його дорадник у справах крайової безпеки Збігнєв Бжезінскі добре знав і знає суть і характер большевицької імперії, він знає історію Сходу Европи /сумніваємося, чи знав її перший державний секретар Президента Сайрус Венс/ і брав енергійну та активну участь у змаганнях за звільнення в'язнених в Совєтському Союзі українських дисидентів.

Філософія демократів

Але політична філософія Демократичної партії, хоч сприятливіша нам, українцям, у соціяльно-економічній ділянці, сприяє радше збереженню російської імперії, як великого господарського простору, з яким легше і вигідніше вести торговельні в'язки. В усякому разі, це було за демократичного президента Френкліна Делано Рузвелта, коли створено теорію „співіснування держав з різними соціяльно-економічними системами", це був Ф. Д. Рузвелт який став спричинником розросту імперії до розмірів, про які не мріяли самі кремлівські володарі. Демократичний президент Труман мав відвагу боронити збройно Південну Корею проти нападу північно-корейських комуністів, але відкликанням генерала Мек Артура, як головного команданта в Кореї, загубив тамошню перемогу. Демократичний президент Линдон Джонсон мав відвагу вести війну в обороні Південного В'єтнаму, Ляосу і Камбоджи, але, слухаючи своїх ліберальних дорадників, вів її так, що всі ті країни опинилися під комуністичною владою. Демократичний президент Джон Кеннеді мав відвагу проголосити морську бльокаду Куби у відповідь на перевезення туди совєтських ракет, але своїм зобов'язанням не ліквідувати силою режиму Фіделя Кастра — закріпив той режим, який згодом почав експортувати не тільки пропаганду, але й військом комуністичну революцію навіть на африканському континенті. Ото ж у ділянці міжнародної політики існування в Америці демократичних урядів не давало великих можливостей українцям — як і іншим національним громадам — переконати державні власті та успішно впливати на широкі американські громадські кола, що поярмлені Москвою народи-це найкращий природний союзник З'єднаних Стейтів проти найгрізнішого для ЗСА ворога. Сам президент Картер одверто заявив, що щойно інвазія СССР до Афганістану відкрила йому очі на справжній характер і цілі совєтського агресивного імперіялізму.

Краща коньюнктура

Переїзд до Білого Дому Роналда Реґена створює для нас кращу коньюнктуру тому, що Реґен вказував під час своєї виборчої кампанії на конечність скріплення американської збройної сили та відбудови американського престижу у міжнародному світі. Віце-президент Джордж Буш, як колишній директор Сі-Ай-Ей і колишній амбасадор ЗСА у Пекіні, знає краще, як будь-хто з керівних американських чинників, характер і цілі совєтської імперії.

І тому, коли доступ до Білого Дому та Державного Департаменту за демократичних президентів був для проф. д-ра Лева Добрянського важчий, чи взагалі недоступний, то тепер він повинен би стати легшим. Професор Лев Добрянський — давній видатний республіканець. Він — полковник американської Армії, він був автором резолюції Конгресу про пам'ятник Шевченкові у Вашінгтоні, він подбав, що на відкриття того пам'ятника промовляв Д. Д. Айзенгавер, він був автором постанови Конгресу про щорічне відзначування Тижня Поневолених Націй і найбільші противники проф. Добрянського не в силі заперечити, що він знає вашінгтонський терен та взагалі американський політичний світ, як мало хто інший.

Професор Лев Добрянський очолює Український Конгресовий Комітет від 1949 року. І на нещасному XIII Конгресі Українців Америки у Філядельфії обрано його знову одноголосно на президента. Ті прихильники зміни на становищі президента УККА, які аргументують, що ніби проф. Добрянський не має вже тих зв'язків у Конгресі, що їх мав замолоду, бо його покоління минулося і прийшли молодші американські законодатці, втратили цей аргумент з хвилиною, коли американський нарід вибрав величезною більшістю голосів 69-річного Роналда Реґена на 40-го президента ЗСА, а проф. Добрянський молодший від нього на 6 років. І проф. Добрянський був на конвенції Республіканської партії у Детройті, був активним прихильником кандидатури Реґена та впевняв, що є таким прихильником не тому, що він республіканець, а тому, що Роналд Реґен і його найближчі співробітники краще розуміють Схід Европи. Пригадаймо, що коли республіканський президент Джералд Форд у публічному словесному двобою із своїм демократичним суперником Джіммі Картером заявив, що на „Сході Европи" немає совєтської домінації", то проф. Добрянський поставив справу інтересу України вище своєї партійної приналежности та публічно проголосив, що він не голосуватиме за Форда у виборах тому чотири роки.

Але проф. Добрянський розуміє теж справжню суть демократії, як системи правління, як ідеологічної течії, як філософії політичної думки. Тому він апелював на XIII Конгресі Українців Америки до згоди, до якогось путнього і сприйнятливого компромісу. Він пригадував, що коли після програ республіканського сенатора Беррі Голдвотера у виборах 1964 року Республіканської партії погрожував повний розпад, то сама

(Закінчення на стор. 4)

З господарського життя

У квітні наступного року починаються переговори в справі нового контракту між юнією Американських поштових працівників і керівників пошт. Ця юнія репрезентує 250,000 своїх членів, поштових працівників. 20-го липня закінчиться контракт і до того часу переговори мусять бути закінчені й підписаний новий контракт. Мо Биллер, голова юнії, вже подав деякі зі своїх вимог та підкреслив деякі нарікання поштових працівників, причини яких керівництво юнії буде намагатися усунути в новому контракті. Очевидно, нарікання стосуються в першу чергу намагань управи підвести продукційність робітників. Биллер заповів, що юнія намагатиметься у новому контракті добитися кращої клявзулі інфляційних підвишок та кращих умов праці і повнішх забезпечень проти звільнень з праці. Заява Биллера звучала досить гостро, чим він потвердив свою дотеперішню опінію. Перед недавнім вибором на голову юнії усіх поштових працівників Биллер був президентом юнійного льокалю міста Ню Йорку, який має 23,000 членів і тут він здобув собі опінію „воюючого лідера". Мабуть цю опінію він хоче закріпити і на пості керівника всіх пошгарів.

Непевна господарська ситуація в світі і передбачування, що в черговому році не буде покращення, змушує світові банки, які займаються міжнародним кредитуванням поробити заходи проти можливих банкрутств і з'язаних з тим втрат. З найбільших американських банків уже надходять інформації, що вони пильно слідкують за розвитком подій, щоб не датися заскочити та приготовляють заходи для забезпечення своїх капіталів. Першим банком, що повідомив про конкретні заходи для забезпечення своїх капіталів на світовому ринку є Швайцарська банкова корпорація в Цюріху. Швайцарський банк поінформував, що він склясифікував усіх можливих клієнтів на чотири категорії. ЗСА, Західня Німеччина, Англія і Франція входять до першої категорії. У другій категорії є сильні арабські продуценти нафти, одначе значна частина з них склясифікована, як третя категорія. 97 відсотків банкових позичок піде для клієнтів з двох перших категорій. Тепер цей банк має понад десять більйонів долярів у позичках за кордоном.

Усупереч усім перешкодам і нарікання з японського боку японські підприємці таки поступово ангажуються у спільні совєтсько-японські підприємства і обслуговують їх своїм кредитом. Дотепер чотири сибірські великі проєкти є вже в стадії побудови. Першим є корпорація, яка займається розшуками за нафтою і експлуатацією нафтових джерел на Камчатці: Ця корпорація переводить буріння при допомозі американської машинерії, що її постачає нафтова фірма Галф. З огляду на американське ембарго роботи були на якийсь час стримані, але тепер отримано з Вашінґтону ліценцію й вони поновилися. Другим є пінбільйоновий проєкт побудови величезного вугільного комплексу на південь від Якутська. Праці вже так далеко посунулися, що вже за два роки Японія звідтіля зачне отримувати домовлені кількості вугілля і коксу. Так само розпочато роботи для розбудови газодобувного комплексу на південь від Якутська. Має це бути один з найбільших цього роду комплексів у світі і заангажовані в ньому також американські фірми, участь яких покищо нез'ясована. Четвертий деревообробний комплекс, також на Сибірі, вже працює. Інших три у підготові.

Економічна політика прем'єра Англії Марґарети Тачер викликує щораз більший спротив. Тачер послідовно зменшує державні субвенції і натискає на податкову шрубу. Одначе дотепер не вдалося їй опанувати зросту емісії грошей для покриття державних видатків. Ощадностева політика уряду причиняється до банкрутств слабших, або менше підготованих господарських одиниць. Викликає це велике незадоволення серед приватних підприємців, навіть тих, які дотепер підтримували консервативний уряд. Найбільше об'єднання британських індустріялістів, Конфедерація британської індустрії виступила публічно проти політики уряду. Це спричинило розходження між різними промисловими спілками, деякі з них виступили з цього об'єднання. Однак інші далі виступають проти уряду.

— А рахунок заплатять американці! — це постійний рефрен в часі господарських ускладнень у різних країнах. Заламання польської господарки, неймовірні закордонні заборгування, які вже переступили 20 більйонів долярів, брак харчових продуктів, обниження експорту знову змусили польські чинники звернутися до Вашінгтону за кредитами в сумі... трьох більйонів долярів. Поза кулісами почалися розмови про це, але такої високої суми не може призначити уряд, що уступає. Державний секретар запропонував, щоб признати покищо 900 мільйонів долярів харчових кредитів на протяг цілого 1981 року. Було б це додатком до майже 700 мільйонів таких кредитів недавно признаних. Цим разом держава дасть тільки гарантію на позички, які повинні поляки дістати від приватних банкових установ.

Ярослав Гайвас

КАНАДА ВІДХИЛЮЄ СПІЛЬНУ ЕНЕРҐЕТИЧНУ ПОЛІТИКУ

Шукаючи тривалого виходу з існуючої енергетичної кризи, деякі провідні американські політичні й господарські діячі, а між ними президент елект Роналд Реґен запропонували своєрідний „спільний ринок" ЗСА, Канади й Мехіко для стабілізації постачання нафтової ропи для цих трьох країн. Канадський міністер енергії копалень та засобів Марк Ляльонд повідомив в імені федерального канадського уряду, очоленого П'єром Трудо, про відхилення тих пропозицій.

Криза постачання енергії

Постачання енергії у світі під сучасну пору опинилося у дуже складній і небезпечній ситуації. Головним джерелом енергії є тепер нафтова ропа, резерви якої засереджені в небагатьох країнах. Це, очевидно, є поважним недоліком. Ще більшим недоліком є факт, що серед найголовніших продуцентів ропи на першому місці є ісламські країни Близького Сходу, які ввійшли в етап поважних зовнішніх і внутрішніх заворушень. До цього політичного ускладнення не менше важливим є ускладнення технічно-матеріяльного порядку. В часі, коли джерела нафтової ропи в приспішеному темпі вичерпуються, а життьові умови на теренах їхнього добування розхитуються, запотребування зростає, а інші джерела енергії ще не відкриті наукою й технологією, або не розбудовані як сила індустрією. Ці різні чинники викликують побоювання, що світове запотребування на енергію може нагло опинитися в небезпеці. Власне така евентуальність вказує на потребу забезпечення природно, що різні провідні американські діячі висунули ініціятиву спільної енергетичної політики трьох сусідів, які розпоряджують поважними запасами ропи, а з яких один — Мехіко — може виявитися вже в недалекому часі головним світовим продуцентом. Тому прибуття Ляльонда канадського міністра енергетики до Ню Йорку викликало зрозуміле заінтересування. Одначе вже його перші виступи значно охолодили американські господарські чинники.

Ще перед своїм виступом у Ню Йорку Ляльонд дав інтерв'ю виданому в Торонті економічному органові „Файненшел Ньюз". В тому інтерв'ю він наголосив, що 72 відсотки власности читься перед нею. І тому канадських нафтового і газового промислів є в чужих руках, а ще більше, бо аж 82 відсотки є під чужою контролею. А йдеться не тільки про контролю, але Ляльонд поінформував, що чужі фірми, в першу чергу найбільші між ними мультинаціональні ґіганти протягом найближчих десяти років матимуть 400 (чотириста) відсотків прибутку від вкладених в Канаді капіталів. Тож не диво, що в обличчі такого стану господарки, які вимагають „канадизації" канадської економіки щораз міцніші.

Тим більше, що не лише в енергетичній ділянці Канади, але й у інших, тих найбільше прибуткових, є іноді дуже близько до цифер (72 і 82 відсотки) з енергетичного відтинку. В ЗСА, як уже не раз передтим, зразу заговорили про „націоналістичну господарську політику канадського уряду". А воно далеко не так, а якщо б так і було, то джерело тих „націоналістичних" віянь зовсім не в уряді, ані в його прем'єрі П'єрові Трудо, а в дуже очевидних вимогах населення Канади. Населення Канади, як і населення кожної іншої країни, хоче бачити себе справжнім господарем країни. Чужі капіталістичні фірми, а в першу чергу тепершні „прапороносці" капіталізму-понаднаціональні, чи мультинаціональні спілки є таки чужими й тому не диво, що населення ніде не виявляє до них особливого ентузіязму. Сумніву немає, що мультинаціональні спілки допомагають країнам, де вони оперують, своїм капіталом, а ще більше своєю експертизою, але також немає сумніву, що для них законом діяльности і підставою ґзистенції є зиск — чим він більший, тим кращий.

(Закінчення на стор. 3)

Іван Флис

головний предсідник УНС

БЕЗСЛАВНИЙ XIII КОНҐРЕС

I

(1)

Я бажав би, щоб міг позвітувати Вам, членам Українського Народного Союзу, що XIII Конгрес Українців Америки був завершеним успіхом для української справи. Натомість, я мушу Вам сказати, що той Конгрес був суцільним нещастям та ганьбою для нашої української справи, для Українського Народного Союзу, для наших українських громад та для демократично наставлених українських організацій у З'єднаних Стейтах Америки.

Ви вже мабуть чували, що УНСоюз, Український Братський Союз та ряд політичних, жіночих, комбатантських, молодечих та інших організацій вийшли або запротестували і так закінчили свою участь у нарадах Конгресу в неділю, 12-го жовтня, після полудня.

Щоб Ви могли краще зрозуміти основні причини того загального виходу з Конгресу, зокрема виходу делегатів УНСоюзу, в наслідок чого в конгресовій залі залишились тільки члени одного політичного угрупування, іменно члени Українського Визвольного Фронту (яких загально називається „Бандерівцями", я повинен поінформувати Вас про розвиток подій, як я це спостерігав протягом останніх приблизно двох років.

Коли я в липні 1978-го року почав урядування на посту головного предсідника УНСоюзу, моя перша сутичка з УВФронтом на форумі УККА трапилась у такий спосіб:

Я одержав від нашого Відділу УНСоюзу в Маямі Біч, Фла., листа з проханням допомогти їм припинити намагання членів Відділу УВФронту із сусідного Голлівуду, Фла., перебрати Відділ УККА в Маямі Біч, який до того часу був в руках давніх і нових імігрантів та першої, другої і третьої генерацій народжених в Америці українців. Ці українські американці люблять українську культуру, зокрема наші народні танці та хорову (церковну і загальну) музику. Тед Максимович є їхнім диригентом і провідником в громаді. Вони тісно держаться наших церков, мають Культурні Осередки, а їхнім великим зусиллям — крім інших подій — є участь у Річній Параді в Маямі Біч українського парадного воза (floats) із зображенням наших українських звичаїв, національних інструментів, танців і музики, як також українських вишивок, великодніх писанок та національного мистецтва і ремесла.

Я прийшов до висновку, що таке перебрання Відділу УККА в Маямі Біч знову призведе до ізоляції або відштовхне від участи в зорганізованому українському житті ще одну українську американську громаду. Досить такого зроблено в минулому. Тому то я звернувся до Екзекутиви УККА, яка вирішила залишити Відділ УККА в Маямі Біч в руках українських американців та дозволити українцям в Голлівуді створити свій власний Відділ.

Ігнат Білинський, секретар УККА, сказав мені тоді: „Він тобі ніколи того не простить!" Він говорив, очевидно, про Володимира Мазура, „теренового" організації, відомої під назвою ОУНр, який був також головою Комісії УККА для членських справ. В. Мазура вислано на Флориду, щоб він перевірив можливість якогось компромісу. Але це було вже після попередніх відвідин М. Мазура Маямі Біч, які і започаткували цілу ту суперечку, і тому, що В. Мазур став всеціло по боці УВФронту, не можна було дійти до будь-якого порозуміння отже тому В. Мазур прийшов до УККА з порожніми руками та з викривленим переданням фактів.

Отже так і сталося: В. Мазур ніколи мені не простив. Опісля прийшов Валентин Мороз. Його передано під опіку УНСоюзу. Організації Визвольного Фронту негайно поробили заходи, щоб перетягнути п. Мороза на свій бік і я особисто, очевидно цілком несвідомо, возив його на зустрічі з більше ніж одним членом їхнього проводу. Одного разу навіть В. Мазур промостив собі шлях до мого авта, але в тому часі газоліна ще була дешева, отже я не мав нічого проти того.

Після того, як В. Мороз послухав намовлювань проводу УВФронту, він цілком зірвав з УНСоюзом, навіть називаючи УНСоюз згірдливо „маслосоюзом" (бажаючи цим принизити УНСоюз, не знаючи, що Маслосоюз був добре зорганізованою кооперативною сіткою із зв'язками з міжнародною торгівлею та який завершив багато добрих діл для української справи). За кожним разом, як він називав УНСоюз „маслосоюзом", ми знали чиї слова він як папуга повторює.

Тоді теж заповіджено бенкет для відзначення 65-річчя заснування Української Народної Помочі, головним володарем якої став В. Мазур, прогнавши з неї, при допомозі своєї „великої армії", стару українську православну ґвардію.

УНСоюз був запрошений до участи в тому бенкеті. З уваги на попередні домовлення, члени Головного Екзекутивного Комітету УНСоюзу не могли взяти особистої участи в тому бенкеті, але Головний Екзекутивний Комітет УНСоюзу вислав на руки В. Мазура ґратуляційного листа, якого на ювілейному бенкеті не прочитано. Але одне привітання прочитано, а саме привітання від достойного Ярослава Стецька, голови Організації Українського Визвольного Фронту. В цьому посланні м. і. закликалось усіх прихильників УВФронту „переключатись" із членства в УНСоюзі на членів УНПомочі.

Такий заклик був порушенням забезпеченевих законів багатьох стейтів та запереченням правильника стейтових і Крайового братських конгресів, якщо таку заяву видала б братська організація, або її зроблено в імені такої організації. Проте, ми вважали, що Я. Стецько міг послати послання, яке собі бажав. Живемо у вільній країні. Ми здержались від будь-якої акції.

В. Мазур здержав публікацію того послання в офіційному органі УНПомочі. Як мені відомо, в Головного Уряду УНПомочі була загальна консternація щодо публікації того послання. Але під збільшуваним натиском з Мюнхену, Німеччина, „Гомін України" в Торонті, офіційний орган Визвольного Фронту в Північній Америці, це послання надрукував. УНСоюз все ще не міг нічого вчинити, бо „Гомін України", як згадано, виходить у Торонто і не є офіційним органом будь-якої забезпеченевої установи. Але вкоротці після того В. Мазур, мабуть не мавши спроможности встоятись перед натиском з Мюнхену, опублікував повний текст привіту Я. Стецька в офіційному органі УНПомочі, „Українському Народному Слові".

Ми його спіймали. Ми могли його скаржити, але рішили поспитати про пораду 26-ох членів Головного Уряду УНСоюзу. Одержані поради були різні. Члени Головного Уряду, що є симпатиками Визвольного Фронту закликали до обережности. Поради інших, висказані багатьома словами, можна б звести до короткого заклику: „Дай їм, щоб пам'ятали!"

Мавши на думці добро УНСоюзу і всієї української громади, Екзекутивний Комітет УНСоюзу вирішив, що обережність була кращою альтернативою, там більше, що заносилось на річну зустріч українських братських союзів, господарем якої цим разом припадково мала бути УНПоміч у Піттсбурґу. Ми вирішили, щоб на цій зустрічі з'ясувати нашу справу.

Остаточно прийшло до тієї зустрічі і для делегації УНСоюзу, після її приїзду до Піттсбурґу, було цілком ясно, що контрольовані УВФронтом делегати УНПомочі та їх симпатики з „Провидіння" вже раніше відбули наради і кожному з них приділено відповідні ролі та споєдиних закидів та обвинувачень з боку делегації УНСоюзу, на які вони мали відповідати і їх опрокидувати.

Але делегація УНСоюзу під час подорожі до Піттсбурґу вирішила змінити свій підхід до справи, що цілком спантеличило делегацію УНПомочі. Я поставив делегації УНПомочі п'ять чи шість запитів про те, що вони заміряють зробити для направи тієї великої несправедливости, яку вони вчинили УНСоюзові, опублікувавши в своєму офіційному органі і тим самим прийнявши за свій власний заклик до членів УНСоюзу, щоб вони „переключались" до УНПомочі.

Предсідник В. Мазур, не знаючи що на це відповісти „підкинув свинку" заступникові предсідника Л. Футалі, який з черги повернув її В. Мазурові. „Будь-що-будь" — сказав він — „ти є предсідником!" Делегація УНПомочі пішла так далеко, що відмежувала себе від того заклику, а її публікацію назвала „нещасливою помилкою". Ми задовольнились таким пів-вибаченням.

(Продовження буде)

Канади відхилює спільну...

(Продовження зі стор. 2)

У Канаді „канадизацію" переводять у першу чергу провінції. Відомі є „канадизаційні" потягнення провінційного уряду в Саскачевані, подібні настрої й пляни, може ще навіть у більшій мірі, в Квебеку, подібні настрої в інших провінціях. Природний зовсім процес і чимало його виявів слідно тепер у ЗСА, де також щораз більше суспільного спротиву проти „вивласнювання" американської власности чужими капіталами.

Виступ міністра Ляльонда в готелі Пляза в Ню Йорку, де він зупинився в другій половині листопада цього року, не викликав захоплення серед американських господарників, які скептично прислуховувалися до його виводів, ані американської біржі. Для представників американського господарського світу слова „вивласнення", „примусовий викуп" мають майже те саме звучання, що конфіската. Американські господарники, чемпіони вільного ринку й повної відсутности на ньому держави, аж ніяк не можуть погодитися з пляном, що до нього намагався переконати міністер Ляльонд, а саме про заходи канадського федерального уряду набути на власність 25 відсотків усіх нафтових споруд на федеральних ґрунтах, про викуп тим же федеральним урядом цілого ряду великих нафтових компаній та про конкретний плян подбати, щоб у найближчих десяти роках принаймні 50 відсотків нафтової і газової промисловости в Канаді перейшли в канадські приватні й урядові руки. До того шановний міністер з усміхом додав, що уряд також значно піднесе податки на продукцію енерґетичних засобів.

Уряд Мехіко вже раніше відхилив навіть дискусію в справі створення „енергетичного спільного ринку" трьох сусідів і почав заходи для тривалого поширення свого ринку збуту на нафтову і газову енергії. Згідно з обрахунками деяких геологів і нафтових експертів нафтові резерви Мехіко можуть дорівнювати, а навіть перевищити найбільші дотепер у світі резерви Савдійської Арабії.

Новий ансамбль...

(Продовження зі стор. 1)

самблю є Юрій Тарновецький, адвокат і член Міської Ради в Торонто, — в дальшому інформував Р. Строцький, — який одержав для Ансамблю допомогу від бюра державного скеретаря багатокультурности, від т-ва Аткінса й інших харитативних організацій, як теж із моральною і фінансовою допомогою Ансамблеві відгукнулася українська громада в Онтаріо. Завдяки керівництву М. Жуковина,—який, на думку Р.Строцького, є „Божим даром для Ансамблю, бож не лише, він випровадив його на найвищий рівень, але й дбає теж, щоб костюми, в яких виступають танцюристи,були пошиті за оригінальними зразками,—до Ансамблю прибувають зацікавлені нові ентузіясти із різних частин Канади та Америки".

Згадавши репертуар, який є у програмі Ансамблю, Р. Строцький вказав на його велику різноманітність, на музичні переливи від жвавого до наскрізь чуттьового, від динамічного до стишеного і ліричного. Першою точкою у програмі є танцювальний привіт, який складається із різнорідних танців; він наскрізь емоційний і чуттьовий. Відтак, композиція М. Жуковина, сповнений сатири „Боксерський танець" — це начебто відповідь співзвучна з бойкотом Олімпіяди у Москві, як також лірична композиція хореографа „Верба". У репертуарі є ще й інші замітні точки програми, як „Гопак", „Тропотянка", „Старий гуцул" та інші. У пляні М. Жуковина випрацювати ще й танці інших народів, але головним їхнім репертуаром залишаться українські танці. Р. Строцький також розповів, що скрізь, під час їхнього турне, їх ентузіястично вітала публіка, влаштовуючи їм стоячі оваціі

Після свого турне в Кінгстоні, Онт., Сиракюзах, Н. Й., Рочестері, Н. Й., Клівленді, Огайо, Ансамблеві стелиться ще дальша дорога до Ніягара он де Лейк, Онт., Детройту, Міч., Чікаго, Ілл., і Торонто, Онт. У дальших плянуваннях цього Ансамблю, — сказав Р. Строцький, — їхній виступ у наступному році в Ню Йорку.

Під час розмови з Р. Строцьким замітне було його захоплення працею Ансамблю, віра в його зріст у чергові його здобутки, до яких провадить не що інше, а „велика любов до українського танцю",- як це він неоднократно зазначував.

Пам'яті жертвам Великого Голоду

У неділю,16-го листопада ц.р., в українській православній церкві Святого Вознесенія у Мейплвуді, Н.Дж., відслужено урочисту Панахиду по єпископах, священиках і вірних Української Автокефальної Православної Церкви, членах Спілки Визволення України і членах Спілки Української Молоді, Української інтеліґенції та селян, які були насильно вивезені в далекі табори Совєтського Союзу, де найбільша частина з них загинула.

Панахиду відправив настоятель церкви о. Іван Наконечний. Співав хор під керівництвом диригента Л.Харченка.

Стійку з прапорами несли Спілка Української Молоді і Товариство Прихильників Державного Центру Української Народної Республіки.

На Панахиді була Надія Світлична, новоприбула дисидентка з України зі своїм сином.

У своїй проповіді о. Іван, згадавши про переслідування церкви безбожницьким режимом в Україні, згадав про мученицьку смерть Митрополита Василя Липківського, священиків, вірних, українських державних мужів, інтеліґенції і селян та закликав у їх 50-річчя скріпити українську християнську мораль та вірність ідеям української православної церкви, своїй власній соборній і самостійній Українській Державі.

Вірні, які заповнили вщерть церкву, з великою увагою вислухали слова настоятеля та, ставши на коліна, помолилися за душі закатованих, розстріляних і замучених російсько-комуністичним режимом в Україні в 1930 році.

Хор під керівництвом диригента Л.Харченка проспівав "Вічная пам'ять".

Панахиду відправлено на прохання місцевого Товариства Прихильників Державного Центру Української Народної Республіки.

Після Панахиди всі вірні і гості зайшли до парафіяльної залі, де відбулася урочиста частина і перекуска.

Слово про замучених і розстріляних єпископів, священиків і вірних УАПЦ, членів спілки Визволення України і Спілки Української Молоді, інтеліґенцію та українських селян виголосив К. Степовий. Пригадавши присутнім 1929-1930 роки, коли насильна колективізація, ліквідація УАПЦ, арешти інтеліґенції, процес Спілки Визволення України, насильне вивезення українських селян в далекі тайги Сибіру, в Соловки, Колиму, Казахстан та в інші місця СССР, він закликав присутніх не забути про це страшне лихоліття, яке було 50 років тому на нашій поневоленій ще й до цього часу Україні.

Тіні мучеників кличуть нас до цього. Відмітивши мученицьку смерть десь на вигнанні першого Митрополита відновленої УАПЦ Василя Липківського, він пригадав присутнім, що в Пантеоні УПЦеркви в Бавнд Бруку вже почалась будова величного пам'ятника Митрополитові В.Липківському, і що для цієї будови потрібна і наша пожертва.

Надія Світлична, згадавши про мучеників церкви, інтеліґенції, селянства в 1930 роках, просила на забувати і про тих, які сьогодні сидять в Мордовських й інших таборах, у тяжких матеріяльних умовах.за українську справу, і всіми можливими заходами та пожертвами допомагати їм.

Отець Іван Наконечний подякував всім присутнім за їхню численну участь у Панахиді і на помінальній перекусці, відмітивши що думку про відзначення і вшанування пам'яті замучених, розстріляних і закатованих 50 років тому подало Товариство Прихильників Державного Центру УНР. Накінець присутні проспівали "Вічная пам'ять".

К.С.

Добра нагода...

(Закінчення зі стор. 2)

Демократична партія допомогла республіканцям відбудувати свою партію, бо двопартійна система виявилася спасенною для Америки, для американської демократії. Тому проф. Добрянський, хоча прийняв вибір на президента УККА, не може бути захопленим, вислідом того Конгресу. Не може бути захопленим, бо американські керівні політичні чинники вже не є анальфабетами в справах різних етнічних груп в Америці. І коли створилася для проф. Добрянського краща коньюнктура для репрезентування української проблеми у Конгресі, особливо в республіканському Сенаті та в Білому Домі, то він є „гендікеп" — пошкоджений і зв'язаний фактом, що насправді перестав репрезентувати сконсолідовану українську громаду в ЗСА, а став президентом Українського Конгресового Комітету тільки одної частини цієї громади. Тільки дуже наівні наші земляки можуть думати, що американські керівні кола не орієнтуються, хто саме заволодів установою, яка є за своїм статутом репрезентацією американських українців перед властями. І тільки дуже наівні земляки можуть вірити, що те, що сталося на XIII Конгресі, подобається американському політичному світові та американському суспільству, які мають цілком інше уявлення і розуміння, що таке демократія, аніж ті „переможці" з XIII Конгресу, які тепер покликаються на демократію, яка, мовляв, вимагає, щоби „меншість повинувала ся більшості". Спершу пофальшувати демократію і потім покликуватися на неї — це добрий жарт і добра тема для статті, призначеної для „своїх" людей, але президент УККА проф. Лев Добрянський такою штудерацією не може зискати собі поваги, як репрезентант українців.

Тому очі української громади в Америці і поза нею звернені на д-ра Добрянського, давнього досвідченого політика і відданого демократа не за партійною назвою, а політичною ідеєю, давнього вірного і льояльного члена Республіканської партії, щоби він причинився до направи тієї шкоди, яку накоїли організатори і дириґенти „більшости" на XIII Конгресі. В ім'я добра всієї української громади, в ім'я облегшення самому собі, президентові УККА, доступу до керівних державних чинників, в ім'я інтересу України.

Конґресова бібліотека пошукує етнічні видання

Вашінґтон. — Конґресовій Бібліотеці треба помочі для збирання видань етнічних груп у ЗСА.

Як національна бібліотека, КБ відповідальна за збереження збірок, що віддзеркалюють історію і культуру американського народу, в тому числі і різних етнічних груп країни. КБ має у своїх збірках етнічні газети і видання, одначе все ще є великі браки, що їх треба доповнити. Тяжко буде зібрати всі видання з цілої країни, але все таки КБ хотіла б мати широкий вибір газет, періодичних видань, книжок і брошур, та звукозаписні матеріяли і фільми, що насвітлюють зацікавлення, діяльність і справи етнічних груп Америки.

Багато видань появляються старанням і коштом організацій і церков, особливо з нагоди ювілейних святкувань. Різні літературні твори і особисті спогади членів етнічних груп часто друковані їхніми мовами, а лише деколи мають англомовний текст або переклад. Деякі видання займаються генеалогічними дослідами. Всілякі зібрання та конференції публікують свої звіти і записки. Конґресова Бібліотека зацікавлена в усіх таких матеріялах без огляду на мову.

Як перший крок у формуванні плянової програми надбань у майбутньому, бібліотека потребує інформації про всілякі доступні етнічні видання, почавши від брошур та інформативних листків і льокальних видань до значних багатомовних видань і широко розповсюджених журналів. Книжки, брошури і ноти, які можна набути безплатно, проситься висилати на нижчеподану адресу. Якщо йдеться про видання на продаж, бібліотеці треба одержати наперед такі інформації: прізвище автора, назва, ім'я і адреса видавництва або купця, дата видання, число сторінок та ціна. Це саме відноситься до нот і звукозаписних матеріялів. У випадку газет і періодичних видань є бажаним одержати кілька показових чисел. Давніші видання і збірки, що перестали друкуватися, можна пересилати до КБ з тим, що жертводавці наперед поінформуються, чи тих видань треба бібліотеці.

Не всі видання, що їх КБ одержить, залишаться напостійно у збірках бібліотеки. Робиться перегляд і вибір матеріялів. Надіслані інформації дадуть КБ кращу орієнтацію про етнічні видання та їхні збірки і будуть допоміжні до комплектування матеріялу, що віддзеркалює життя і побут різнонаціональної культури країни.

Особи, які могли б допомогти бібліотеці в цьому важливому завданні, повинні звертатися листовно на адресу: Exchange and Gift Division, Ethnic Unit, Library of Congress, Washington, D.C. 20540.

Татіяна Яценків — нова професіоналістка у Чікаґо

Татіяна С.Яценків

Ряди української молоді, що здобуває знання в університетських школах, збільшилися ще одною фаховою силою.

Татіяна, дочка Омеляна і Анни Яценкових, після пятьох років студій в Іллінойському Інституті Технології отримала в 1979 році диплом бакаляра з відзначенням на відділі архітектури і працює тепер у фірмі Проджект Коллаборейтив, Інк.

Татіяна Софія народилася в 1957 році в Чікаґо, тут скінчила початкову і середню школу з відзначенням. Була активною пластункою і навчалася в суботній школі українознавства Учительської Громади, яку закінчила в 1973 році матуральним іспитом з відзначенням.

Свою освіту доповнила на Педагогічному курсі для вишколу вчителів і в філії Українського Католицького Університету. Вона належала також до Б-ва Молоді при парафії свв. Володимира і Ольги. Після одержання диплому наладнала зв'язок з Українським Інститутом Модерного Мистецтва як перший крок до вступлення в громадське життя рідної громади.

Татіяна Яценків є членом 51-го Відділу Українського Народного Союзу.

Роман Завадович

А. Добрянський інформує...

(Закінчення зі стор. 1)

тоді бачити їхні обличчя, їхній подив" — сказав А. Добрянський. — Треба було почути вислови їхнього признання — яке сходилось в один вислів — що ці твори історично оправдані, що вони мають своє місце у музичному світі, та що вони розвинулися відповідно до поступу в музиці".

А. Добрянський теж згадав про іншу, першу серію концертів українських композиторів — „Геритидж" 1979/80, що відбулася в Едмонтоні, Канада. Виконавцями цих концертів тоді були: Т. Гриньків — піяніст, А. Добрянський — бас-баритон, Христина Петровська — піяніст, Едвард Іванко — тенор, та Петро Косик — акомпаньятор на бандурі.